

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu**

Wrocław, dnia 26 października 2010 r.

**Pani Wioletta Niemiec
Dyrektor
Dolnośląskiego Oddziału Wojewódzkiego
Narodowego Funduszu Zdrowia
we Wrocławiu**

LWR-4101-10-01/2010
P/10/095

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu przeprowadziła w Dolnośląskim Oddziale Wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia we Wrocławiu, zwanym dalej „Oddziałem” lub „DOW NFZ”, kontrolę organizacji i finansowania systemu przeszczepiania narządów w latach 2007-2010 (do czasu zakończenia czynności kontrolnych).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 4 października 2010 r. wraz z uwzględnieniem złożonych przez Panią Dyrektora w trybie art. 59 ust. 2 ustawy o NIK dodatkowych wyjaśnień dotyczących przyczyn i okoliczności powstania nieprawidłowości przedstawionych w protokole kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Oddziału w kontrolowanym zakresie, pomimo stwierdzonych uchybień.

1. W wyniku wprowadzenia w 2009 r. zmian w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 13 grudnia 2004 r. w *sprawie świadczeń wysokospecjalistycznych finansowanych z budżetu państwa, z części pozostającej w dyspozycji ministra właściwego do spraw zdrowia*² finansowanie wysokospecjalistycznych procedur medycznych polegających na przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów („procedury przeszczepowe”) zostało przekazane do Narodowego

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. Nr 267, poz. 2661 ze zm.

Funduszu Zdrowia. DOW NFZ na podstawie zarządzenia nr 19/2009³ Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia przejął od dnia 1 kwietnia 2009 r. finansowanie wykonywanych na terenie Dolnego Śląska procedur przeszczepiania rogówki oraz od dnia 1 lipca 2009 r. na podstawie zarządzenia nr 28/2009⁴ Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia - przeszczepów szpiku i nerek. Na finansowanie przejętych w 2009 r. świadczeń z zakresu transplantologii nie zostały przekazane odrębne środki finansowe, a konieczne kwoty na ich uregulowanie zostały wygospodarowane przez Oddział w ramach zwiększenia planu finansowego w rodzaju leczenie szpitalne. Procedury przeszczepowe na terenie województwa dolnośląskiego były realizowane przez 4 świadczeniodawców, z którymi podpisano aneksy do umów zawartych w rodzaju leczenie szpitalne na lata 2009-2011, tj.: Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny nr 1 we Wrocławiu (przeszczepy szpiku i rogówki), Akademicki Szpital Kliniczny we Wrocławiu (przeszczepy nerki), Dolnośląskie Centrum Transplantacji Komórkowych z Krajowym Bankiem Dawców Szpiku we Wrocławiu (przeszczepy szpiku) oraz Specjalistyczne Centrum Medyczne w Polanicy Zdroju (przeszczepy rogówki).

2. W II półroczu 2009 r. Oddział sfinansował przeszczepy nerek, szpiku i rogówek na łączną kwotę 10.561,1 tys. zł, a w I półroczu 2010 r. na kwotę 14.152,1 tys. zł. Przejęcie przez Oddział finansowania procedur przeszczepowych na terenie województwa dolnośląskiego nie miało istotnego wpływu na liczbę realizowanych tego typu świadczeń.

W I półroczu 2010 r. DOW NFZ sfinansował wykonanie 77 przeszczepów szpiku za łączną kwotę 12.111,3 tys. zł (w II półroczu 2009 r. odpowiednio: 66 przeszczepów za kwotę 9.119,1 tys. zł); 38 przeszczepów nerki za łączną kwotę 1.846,6 tys. zł (w II półroczu 2009 r. odpowiednio: 23 przeszczepy za kwotę 1.088,1 tys. zł). Zmniejszyła się liczba wykonanych przeszczepów rogówki z 51 w II półroczu 2009 r. do 28 w I półroczu 2010 r.

Średni koszt przeszczepu szpiku wzrósł z kwoty 138,2 tys. zł w II półroczu 2009 r. do kwoty 157,3 tys. zł w I półroczu 2010 r., dla przeszczepu nerki średni koszt zwiększył się w tym okresie odpowiednio z 47,3 tys. zł do kwoty 48,6 tys. zł, a średni koszt przeszczepu rogówki zarówno w 2009 jak i w 2010 r. wynosił 6,9 tys. zł.

3. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia zastosowanie przez DOW NFZ jednolitej dla wszystkich świadczeniodawców wyceny punktowej świadczeń oraz wartości jednostki

³ Zarządzenie nr 19/2009/DSOZ Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 19 marca 2009 r. zmieniające zarządzenie w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów w rodzaju leczenie szpitalne

⁴ Zarządzenie nr 28/2009/DSOZ Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 29 czerwca 2009 r. zmieniające zarządzenie w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów w rodzaju leczenie szpitalne

rozliczeniowej (cena punktu rozliczeniowego)⁵ w aneksach umów zawartych w rodzaju leczenie szpitalne w zakresie wykonywanych przeszczepów.

Kontrola ujawniła jednak, iż rozliczenie ze świadczeniodawcami za wykonane w I półroczu 2010 r. przeszczepy nastąpiło z opóźnieniem, co było spowodowane przez niewłaściwe oszacowanie ilości planowanych od początku 2010 r. przeszczepów i nie zabezpieczenie w planie finansowym Oddziału środków finansowych pozwalających na ich sfinansowanie. W konsekwencji wartość wykonanych i rozliczonych po I kwartale 2010 r. przez świadczeniodawców procedur przeszczepowych wyniosła 6.499,1 tys. zł i była o 3.170,2 tys. zł większa od wartości tych świadczeń określonych w umowach (3.328,9 tys. zł). Dopiero decyzją z 26 maja 2010 r. wyraziła Pani Dyrektor zgodę na zawarcie aneksów do umów zwiększających wartość zakresów związanych z przeszczepianiem narządów o kwotę 1.599,7 tys. zł, stanowiącą zaledwie 50,5% nadwykonań. Przedmiotowe „nadwykonania” rozliczone zostały dopiero po II kwartale 2010 r. w wyniku zwiększenia planu finansowego DOW NFZ w rodzaju leczenie szpitalne. Podkreślić przy tym należy, iż wg stanu na dzień 13 września 2010 r. wielkość niesfinansowanych przez DOW NFZ procedur przeszczepowych sprawozdanych przez świadczeniodawców za okres styczeń-czerwiec 2010 r. wynosiła 893,7 tys. zł.

Opóźnienia w przekazywaniu przez Oddział w 2010 r. należnych kwot z tytułu wykonywanych przeszczepów w ramach tzw. nadwykonań zostały również ocenione krytycznie przez Świadczeniodawców w pozyskanych w trakcie kontroli NIK informacjach, w których przedmiotowy problem został wskazany jako największa uciążliwość związana z przejęciem finansowania przeszczepów przez DOW NFZ od Ministerstwa Zdrowia.

4. W zarządzeniu Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 1 lipca 2010 r.⁶, obowiązującym od 1 stycznia 2010 r. m.in., została obniżona wartość punktowa wykonywanych przeszczepów nerki. W konsekwencji Akademicki Szpital Kliniczny we Wrocławiu winien obniżyć wartość wykazanych do rozliczenia przez Oddział 37 przeszczepów nerki wykonanych w I półroczu 2010 r., obniżając jednostkową wartość każdego wykonanego przeszczepu o kwotę 3.519 zł – (tj. w łącznej wysokości 130,2 tys. zł). Do dnia zakończenia kontroli przedmiotowe świadczenia, pomimo podjęcia działań Oddziału od 13 sierpnia 2010 r. nie zostały ostatecznie rozliczone ze świadczeniodawcą.

5. Najwyższa Izba Kontroli zwraca również uwagę na brak działań kontrolnych Oddziału wobec świadczeniodawców realizujących świadczenia z zakresu transplantologii. W latach

⁵ Wynosiła 51 zł za punkt rozliczeniowy we wszystkich zakresach obejmujących procedury przeszczepowe.

⁶ Zarządzenie nr 32/2010/DSOZ Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 1 lipca 2010 r. zmieniające zarządzenie w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów w rodzaju leczenie szpitalne.

2009-2010 Oddział nie przeprowadził żadnej kontroli w tym zakresie. Wprawdzie do DOW NFZ nie wpłynęła żadna skarga dotycząca finansowania przeszczepów, nie mniej w ocenie NIK, biorąc pod uwagę wysokość kwot wydatkowanych na realizację procedur przeszczepowych, (tj. 24.713,3 tys. zł) celowe byłoby - po przeprowadzeniu stosownej analizy ryzyka i w przypadku stwierdzenia, że ryzyko takie jest wysokie - uwzględnienie w planach kontroli Oddziału świadczeniodawców realizujących świadczenia z zakresu transplantologii.

Przedstawiając powyższe uwagi i oceny, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1. *Niezwłoczne rozliczanie i refundowanie ponoszonych przez świadczeniodawców kosztów związanych z wykonywanymi przeszczepami, szczególnie realizowanych w ramach tzw. „nadwykonań”.***
- 2. *Dokonanie rozliczenia wykonanych 37 przeszczepów nerki przez Akademicki Szpital Kliniczny we Wrocławiu wg wartości wyceny przeszczepu nerki obowiązującej od 1 stycznia 2010 r.***
- 3. *Rozważenie ujęcia w planach kontroli DOW NFZ świadczeniodawców realizujących świadczenia z zakresu transplantologii.***

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Dyrektora w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani Dyrektora prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Najwyższej Izby Kontroli Delegatury we Wrocławiu, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK o sposobie ich rozpatrzenia.